

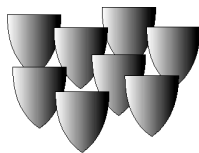
REFERAT

MØTE I INTERNASJONALT FAGPOLITISK UTVALG FREDAG 31.01.14

- Dato / sted:** Fredag 31. januar 2014, Akershus fylkeskommune - fylkestingssalen
- Til stede:** Hallgeir Ofte og Gunn Marit Helgesen (Telemark), Lars Salvesen og Ruth Solveig Birkeland (Akershus), Britt Homstvedt og Roger Ryberg (Buskerud), Tor Prøiz (Østfold), Lasse Juliussen og Erik Ringnes (Hedmark). Reidun Gravdal og Lasse Lehre (Oppland). I tillegg deltok Dag Rønning (Hedmark) under møte med statssekretær Jensen i KMD og under sak 05/14.
- Fra internasjonal adm. gruppe deltok Rune Bakkevoll (Akershus), Greta Juul (Oppland), Gørill Trælstad (Buskerud), Kjersti Garberg (Østfold), Eva Lundin (Hedmark) og Anita Lindahl Trosdahl (Oslo). I tillegg deltok Inge Brørs, Karolina Przybyszewska og Ann Irene Sæternes fra ØS Sekretariat.
- Forfall til møtet:** Lise Wiik (Telemark), Ivar Odnes (Oppland), Siri Hov Eggen (Akershus) og Frederikke Stensrød (Østfold) – alle møtte med vara. Karen Anne Kjendlie og Ivar Ramberg (Vestfold), Per Inge Bjerknes (Østfold) og Anne Siri Koksrud (Oslo).
- Referent:** Ann Irene Sæternes, tlf: 61 28 93 53
- Vår dato: 04.02.14   Vår ref.: INFU 1/2014

Utvalgets leder Gunn Marit Helgesen ønsket velkommen og orienterte om at hun i en kort periode måtte forlate møte for å delta i et møte med statsråd Sanner i KMD. Lars Salvesen ledet møtet under sakene der Helgesen var fraværende.

Innledningsvis i møtet ble det gjennomført en dialog med Statssekretær Jardar Jensen i KMD om Interreg (jfr. høringsseminar dagen før den 30.01.14 samt sak 02/14). Jensen la i sin innledning vekt på at EØS-avtalen ligger i bunn for den nye Regjeringens Europaarbeid. Midler til Interreg A programmene framgår av tildelingsbrev til fylkeskommunene. Brevene gir også føringer mht. å koble midlene til regionale planer. Evalueringer skal brukes aktivt! De transnasjonale programmene (B) skal være verktøy for utvikling i våre nærområder. Jensen konstaterte at skillet mellom by og distrikt er en større utfordring enn skille mellom øst og vest. Statssekretær Jensen oppfordret til aktiv bruk av EUs Østersjøstrategi for norske aktører. Midlene til Interreg for perioden 2014 – 2020 blir videreført på nivå med forrige periode for Norges vedkommende. 71 mill kr til A-programmene og 35 mill til B og C (2013 tall = 2014). Det er enda ikke besluttet fordelingen mellom de ulike B og C programmene. For første gang er det satt en tidsfrist for innlevering av program til EU-kommisjonen og denne er 22. september. De fleste programkomiteene håper å levere tidligere. A-programmene er først i løypa og vil levere under våren. B og C noe etter og vil levere i juli. Statssekretæren la vekt på behovet for informasjon og spredning av gode eksempler og han stilte spørsmål om hvordan dette kan gjøres bedre.

I diskusjonen ble det spesielt påpekt utfordringen knyttet til kutt i regionale utviklingsmidler til fylkeskommunene på 2014 budsjettet. Dette er midler som fylkene bruker for å utløse Interreg-penger i prosjekt. Det ble også påpekt at overføring av regionale utviklingsmidler fra den frie potten til fylkesveier betyr at en får mindre effekt av hver krone (småpenger i veisammenheng men kan bety mye i en regional utviklingssammenheng for å skape spinn-off og merverdi). Utvalget understreket betydning av arenaer i tillegg til praktiske prosjekt og viste til kobling mellom politisk påvirkning gjennom europeiske organisasjoner og konkret prosjektarbeid. Her skapes synergi. Næringslivets deltakelse i de nye Interreg-programmene ble et sentralt tema i dialogen og alle var enige om at det er viktig å finne gode måter å trekke næringslivet tettere inn i prosjekt. Kobling mot internasjonale klynger ble nevnt som et område som kan bidra til merverdi. Lars Salvesen (Akershus) viste til svenskenes erfaring med årlige dialogkonferanser om Interreg og oppfordret Statssekretæren til å vurdere noe liknende i Norge. Det er viktig å debattere hva vi vil med Interreg og Europaarbeidet vårt.

Dialogmøtet ble avrundet med overrekkelse av en mappe med fakta ark om resultat fra prosjekt under Interreg Østersjøprogrammet 2007 – 2013 til statssekretæren. Dette viser hva Interreg kan bidra til i ulike sammenhenger og for ulike partnere. Mulighetene er betydelige og kan gi gode effekter for Norge på mange områder. Fakta arkene ligger nå tilgjengelige på www.interreg.no under gode eksempler. Lars Salvesen takket statssekretær Jensen for godt møte og la vekt på at vi ønsker en god dialog med KMD i forhold til Interreg også framover.

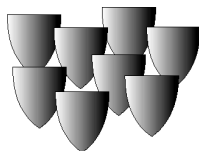
Ekspedisjonssjef i UD, Elisabeth Walaas orienterte om ny organisering i UD i forhold til de to ministrene Brende og Helgesen og om arbeidet med en ny strategi for EU-EØS arbeidet. I tillegg gav Walaas en orientering om Regjeringens Tysklandsstrategi og rullering av denne (jfr. sak 07/14).

Agenda

Sak 01/14   **Godkjenning av innkalling og referat** fra møte 13.09.13
Det var ingen merknader til innkalling og referat. *Konklusjon: Godkjent*

Sak 02/14   **Interreg og programarbeid framfor perioden 2014 – 2020** – oppsummering fra gårsdagens seminar videre oppfølging.

Utvalgets medlemmer som deltok på høringsseminar 30.01.14 var godt fornøyd med opplegg og informasjon. Det ble lagt vekt på at jevnlig informasjon om B og C programmene er positivt og det ble understreket at en ikke bør vente for lenge til neste gang en gjennomfører et miniseminar om programmene. F.eks. kan et slikt seminar legges like før de første utlysningene i programmene kommer. Også Urbact-seminaret fikk gode tilbakemeldinger og det ble sett på som positivt at også flere kommuner deltok her. For alle programmene er det viktig å trekke med andre aktører enn fylkeskommunene på informasjonsseminar. Noen av utvalgets medlemmer påpekte at det tar tid å sette seg inn i arbeidet med Interreg og at informasjon fra sentrale aktører, som Arve Skjerpen, er nyttig. Arkene som er utarbeidet med presentasjon av gode eksempler og resultat fra nåværende Interreg Østersjøprogrammet (2007-2013) ble godt mottatt og ble sett på som et viktig pedagogisk verktøy for å kommunisere ut hva Interreg kan bidra med/til. Det ble en lengre runde rundt tema mobilisering av næringslivet inn mot Interreg. Hvordan nå ut samt kommunisere merverdi av å delta i Interregprosjekt? Mobilisering og veiledning blir viktig framover. Ressurser må settes av til dette. Det ble også understreket igjen

at en må koble egne program og midler til det internasjonale aspektet – skape merverdi. Formidling av gode eksempler på hvordan en bør jobbe ble nevnt. Noen fylkeskommuner har mer erfaring enn andre – og vi bør legge vekt på å spre det gode budskap. Rapporteringskrav og krav til adm. i forbindelse med gjennomføring av prosjekt betyr trolig at offentlige myndigheter og næringsliv bør gå inn i prosjekt sammen – der det offentlige kan bidra til å ta seg av mye av det adm. arbeidet. Samarbeid med Innovasjon Norge ble nevnt ifbm. å trekke med bedrifter og næringsliv inn i Interregprosjekt. Også kontakt til organisasjoner for næringslivet som NHO og andre ble nevnt. Opplevelsesnæringene ble trukket fram som en særlig aktuell næring for internasjonalt samarbeid. Kobling til regionale flyplasser ble nevnt i denne sammenheng. Det ble påpekt at programmenes sekretariat må settes i stand til å ta imot henvendelser fra næringslivet og gi god veiledning.

Konklusjon: Internasjonalt fagpolitisk utvalg ønsker å holde et løpende fokus på Interreg B og C programmene. Temaene som programmene fokuserer på er relevante for fylkeskommunenes oppgaver og rolle som regional utviklingsaktør. Det bør jobbes aktivt for å trekke næringslivet med i kommende Interregprosjekt. Deling av beste praksis på hvordan en når ut til andre aktører i fylkene og får til gode partnerskap og prosjekt innen Interreg er viktig. Det bør kommuniseres til programkomiteene at programsekretariatene må settes i stand til å gi god og tett veiledning overfor næringslivet. Høringsinnspill til programmene utarbeides med bakgrunn i gårdsdagens seminar og det som framkom i møtet. Saken legges fram for kontaktutvalget 7.3 før den sendes til de respektive programsekretariat.

Sak 03/14 Samarbeidet med delstaten Schleswig-Holstein – oppsummering etter arrangementet i Kiel 14.01 og kommisjonsmøtet 15.01 og videre oppfølging av felles handlingsprogram

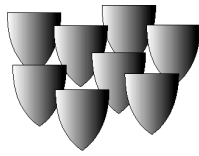
Gunn Marit Helgesen innledet til saken. Hun la vekt på at samarbeidet med Schleswig-Holstein er på dagsorden i alle møter for å holde utvalget løpende oppdatert og pushe på oppfølgingen av handlingsplanen. Helgesen påpekte samtidig at det felles handlingsprogrammet er ambisiøst og at vi må jobbe mellom kommisjonsmøtene med konkret oppfølging. Det ble ellers vist til at arrangement knyttet til markering av Kielfreden 2014 var vellykket og med god pressedekning. Østlandssamarbeidets bidrag var godt forberedt og fungerte meget bra.

Det ble vist til Elisabeth Walaas sitt innlegg om Tysklands betydning for Norge og at det er viktig å samarbeide på mange områder med tyske regioner og nasjonale aktører. Oppfordringen er å holde trykket oppe i samarbeidet med Schleswig-Holstein og gjøre vår del av jobben for å følge opp handlingsprogrammet. Utvalgets medlemmer var opptatt av den enkelte fylkeskommunes ansvar for å følge opp og la samtidig vekt på behov for god adm. forankring av arbeidet. Politisk bør samarbeidet forankres i hver fylkeskommune i tillegg er samarbeidet forankret i kontaktutvalget i ØS. En egen politisk styringsgruppe er ikke nødvendig.

Konklusjon: Saken tas til etterretning. Internasjonalt fagpolitisk utvalg har ingen merknader til fordeling av oppfølgingsansvar fylkeskommunene imellom. Utvalget oppfordrer alle fylkeskommunene til å forankre handlingsprogrammet og oppfølging av dette på politisk nivå. Forankring på adm. nivå i forhold til det/de tema som den enkelte fylkeskommune er ansvarlig for understrekes. Internasjonal adm. gruppe er ansvarlig for å overvåke oppfølging av de ulike temaområdene og rapportere til internasjonalt fagpolitisk utvalg og kontaktutvalget.

Sak 04/14 Europapolitisk forum – rapport fra møte på Lillestrøm 14. november 2013 og forberedelse til neste møte 19. – 20. mai 2014 i Fredrikstad

Ann Irene Sæternes innledet kort til saken. Spesielt ble det framhevet at den nye Regjeringen

stilte med mange statssekretærer på dette viktige dialogmøtet med lokale og regionale myndigheter. Referat fra Lillestrøm-møtet fulgte saken som vedlegg. Følgende tema ble nevnt som viktige på neste møte i mai: Samferdsel og Interreg

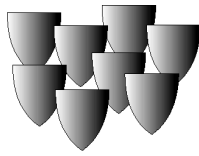
Konklusjon: Saken ble tatt til orientering. Utvalget forslår at samferdsel og de nye Interreg-programmene settes på dagsorden i møtet 20. mai.

Sak 05/14   **Rapport fra møter og informasjon** i forkant av møter i europeiske organisasjoner

Roger Ryberg og Ann Irene Sæternes orienterte fra BSSSC (Baltic Sea States Subregional Cooperation). Tilbakemelding fra årskonferansen i oktober 2013 ble viet spesiell oppmerksomhet – både mht. parallell sesjon om arktisk og nordlig dimensjon - forberedt og gjennomført av Østlandssamarbeidet – og ungdomskonferansen «Youth for work» der ØstsamUng deltakerne gjorde en god innsats. Det ble også vist til valg av ny ungdomsrepresentant i styret – der en representant fra Oppland tapte på målstreken for en finsk representant. Våre ungdommer markerer seg bra i BSSSC! Formannskapet i Helsinki-regionen har påtatt seg ansvar for ytterligere ett år og vil fungere ut 2015. Det er håp om å få inn en svensk region til å ta over fra 1. jan. 2016. BSSSC styret har framtidsperspektiv for organisasjonen på dagsorden. Det er viktig å stadig være i utvikling for denne type samarbeid – for å ha fokus og være riktig justert for de utfordringer som står på dagsorden. Østlandssamarbeidets styremedlem har med basis i den nye europapolitiske strategien og tidligere erfaringer spilt inn et notat til prosessen. Notat følger referatet som vedlegg til orientering. Neste styremøte er i Finland 6 -7. feb. 2014. Baltiske dager i Turku/Åbo ble promovert. Her vil det foregå mye mellom 3. – 6. juni – bl.a. statsledermøte i Østersjørådet, 5 forum for EUs Østersjø- strategi, Baltic Development Forum Summit og styremøte i BSSSC.

Dag Rønning orienterte fra AER (Assembly of European Regions). Den nye presidenten fra Tyrkia virker løsningsorientert og samarbeidsfokusert. Det er gjennomført ett byråmøte siden GA i Paris i mai. Et bra møte med godt samarbeidsklima. Mange Østeuropeiske og tyrkiske regioner er med i AER og de etterspør partnere i Nord-Europa og Norge til samarbeidsprosjekt. Partnerskap bør kunne utnyttes i forhold til EØS-ordningene. Rønning er også valgt som visepresident i komite 3 med ansvar for kultur, utdanning, ungdom og internasjonalt samarbeid. Denne komiteen ledes av fylkesordfører i Nordland, Sonja Steen. Rønning viste til at han i kraft av vervene i AER har stilt på noen møter/arenaer på vegne av presidenten. Ett av disse møtene var møte i AERs ungdomsnettverk som var i Romania. Veldig interessant å se ungdommene i arbeid og hvordan en slik arena kan være et element i opplæring og utdanning i politisk medvirkning, sa Rønning. Neste byråmøte er i Kroatia 19 – 20. februar. Sommerskolen skal være i Serbia i juli og generalforsamling i Polen i slutten av mai.

Gunn Marit Helgesen orienterte om Nordsjøkommisjonen og CPMR. Den danske presidenten i Nordsjøkommisjonen (fra Nord-Jylland) ble ikke gjenvalgt i sin region og har måttet fratrukket vervet. Sekretariatet er fortsatt i Aalborg og visepresident fra UK, John Lamb, fungerer som president. Det skal velges ny president på generalforsamlingen i juni 2014. En mulig kandidat her er fylkesordfører i Hordaland, Tom Christer Nilsen. Helgesen håper det også vil være andre kandidater fra landene som er med i NSC. Det vurderes om en skal etablere et profesjonelt sekretariat i Nordsjøkommisjonen – som ikke roteres ifht president. Dette vil kreve kontingent økning, og kan bli vanskelig å få støtte til pr. dato.

CPMR har fått ny president – Annika Anerby Jansson fra region Skåne i Sverige. Hun er valgt for 1 år. Full valgrunde til høsten under GA i Umeå. Organisasjonen jobber bra og profesjonelt og innspill og synspunkt fra CPMR etterspørres hele tiden i EU-systemet. Økonomien er god og fundamentet for organisasjonen stabilt og velorganisert. CPMR har et godt sekretariat som leverer proft arbeid. Nå går fokus over fra budsjett til å konsentrere seg om implementering av politikk. Neste byråmøte er 14. februar.

Konklusjon: Saken ble tatt til orientering.

Sak 06/14 Valg av nytt varamedlem til byrået i AER – anbefaling til kontaktutvalget. Fylkesvaraordfører Lise Wiik, Telemark har signalisert interesse i å påta seg vervet som varamedlem i byrået i AER.

Konklusjon: Internasjonalt fagpolitisk utvalg anbefaler kontaktutvalget om å velge Lise Wiik, Telemark som ny vara til byrået i AER, etter Lars Salvesen, for resten av perioden fram til neste valg i mai 2015.

Sak 07/14 Revisjon av Regjeringens Tysklandstrategi – innspill fra Østlandssamarbeidet

Ekspedisjonssjef Elisabeth Walaas i UD innledet til saken i tilknytning til sitt innlegg for internasjonalt fagpolitisk utvalg. Ann Irene Sæternes orienterte kort om selve saksframlegget og punktene som det foreslås å gi innspill på i rullering av strategidokument og handlingsplan. Gunn Marit Helgesen gikk igjennom hovedpunktene og gav ordet fritt. Fagpolitisk utvalg Samferdsel behandlet punktet om transportkorridorer på sitt møte og kom med noen forslag til justering av innspillet. Inge Brørs gjennomgikk det reviderte forslaget. Turisme/reiseliv som et sentralt element under samarbeid om økonomi og næringsliv ble trukket fram og foreslått lagt inn som en egen setning i strategien. Rekrutering til tysk språk ble spesielt diskutert og vektlagt. Det ble foreslått å ta inn noe om insentiver og økonomisk støtte til mobilitet og utveksling for skoler. I dag må skolene finne midler til dette og det kan ofte være problematisk i stramme budsjett. Skolebesøk/-reiser kan være med å øke attraktiviteten for tysk som fremmedspråk.

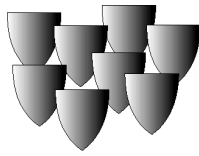
Konklusjon: Høringsinnspillene til rullering av Tysklandsstrategien og den tilhørende handlingsplanen oversendes UD med følgende endringer/tillegg:

- *Revidert forslag til innspill om transport i henhold til forslag fra fagpolitisk samferdsel*
- *Turisme nevnes spesielt som en viktig sektor under økonomi og nærings samarbeid. Det vises til at Tyskland er Norges viktigste reiselivsmarked.*
- *Forslag om å sette av insentiver til økt mobilitet og utveksling legges inn i handlingsplanens kap. om utdannings samarbeid.*

Sak 08/14 Handlingsprogram for Østlandssamarbeidet 2014-2015 – drøfting og anbefaling

Ann Irene Sæternes gav en kort innledning om nye element i handlingsprogram for 2014 – 2015 i forhold til tidligere program. Utkast til handlingsprogram har vært igjennom en prosess med muligheter for innspill og kommentarer fram mot dagens møte. Det var ingen spørsmål eller merknader til saken og utvalget gikk inn for å sende forslaget over til kontaktutvalget for endelig behandling.

Konklusjon: Utkast til handlingsprogram for det europapolitiske arbeidet i Østlandssamarbeidet 2014 – 2015 oversendes til kontaktutvalget for endelig behandling uten merknader.

Sak 09/14 Møteplan for 2014

Møte i utvalget anbefales til 16. mai og 12. september 2014. Dersom en får til å legge høstmøtet utenfor Norge støttes forslaget om Warszawa, Polen. Polen er den største mottaker av EØS-midlene og samtidig en stor innvandrerguppe til Østlandet. Det kan være nyttig å bli bedre kjent med landet. Pga. møter på hjemmebane vil avreise måtte være 11.09 på kvelden med møter fredag 12.09 og lørdag 13.09. Retur til Norge på lørdag ettermiddag. Sekretariatet ser nærmere på muligheter og internasjonal adm. gruppe konsulteres videre i saken.

Konklusjon: Møteplan for resten av 2014 er: Fredag 16. mai og fredag 12. september. Det ses nærmere på muligheten for å gjennomføre septembermøtet i Warszawa, Polen.

Sak 10/14 Regjeringens arbeidsprogram for EU/EØS-saker 2014 – status og videre arbeid

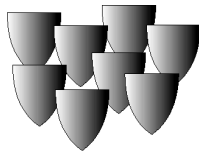
Ann Irene Sæternes innledet kort mht. bakgrunn for saken. Rune Bakkevoll, nestleder i internasjonal adm. gruppe, orienterte fra arbeidet i den nye TV-gruppa (Tidlig Varsling gruppa) opprettet av UD i august 2013 og spesielt fra siste møte i Brussel 24.01.14.

I TV-gruppas møte i november 2013 var også lederne av spesialutvalgene innenfor EU-EØS tilstede. Lederne representerer embetsverket i fagdepartementene og de gav uttrykk for at de ikke helt forsto hvorfor lokale og regionale myndigheter og organisasjoner trekkes inn i arbeidet. UD pusher nå på fagdep. for å øke deres inkludering av andre aktører i EU-EØS arbeidet (jfr. Europameldingen). Et konkret resultat av arbeidet er at Oslo kommune nå er invitert inn i en referansegruppe for avfall i kraft av at de leder en gruppe innen dette tema i EuroCities. Det er håp om bedre dialog og involvering ifht fagdepartementene framover - og prosessen som sådan er derfor like viktig som resultatet. Bakkevoll informerte om hvilke tema som vil ha høy prioritet framover i Norges arbeid inn mot EU. Klima og transport ble nevnt spesielt. Samtidig ble det understreket at klimavennlig transport faller imellom og at vi her har en jobb å gjøre for å holde fokus på dette. Konseptet «Smart Cities» ble nevnt og her har Stavangerregionens Europakontor og Østlandssamarbeidet påtatt seg ansvar for å lage et notat til neste møte i TV-gruppa. Videre viste Bakkevoll til EUs jernbanepakke og at denne vil kunne åpne for tilbud på ulike jernbanestrekninger også i Norge. Det ligger pt. ingen krav om å samordne billettsystem i pakka – som anses å være en viktig sak for de reisende. Her kan vi legge inn innsats for å forsøke å gjøre noe med dette i den videre behandling. På neste møte i fagpolitisk utvalg 16. mai vil vi legge opp til drøfting av sentrale tema vi ønsker å spille inn til Regjeringens EU-EØS-program for 2015.

Konklusjon: Saken ble tatt til orientering.

Sak 11/14 EU/EØS program som Norge ikke har takket ja til for perioden 2014 – 2020 (Cosme og Life +) – ref. brev sendt i slutten av juni 2013 fra ØS til relevante fagdepartement – ønske om ytterligere oppfølging gjennom ØS?

Gunn Marit Helgesen innledet til saken og viste til at tema har vært oppe i ulike sammenhenger. Argumentasjonen for å droppe Cosme-programmet synes å være vel begrunnet. Andre program Norge er med i dekker opp på relevante områder inn mot små og mellomstore bedrifter (SMB). Med tanke på miljø og klimaprogrammet Life+ har ikke Norge noen erfaring. Her har vi aldri deltatt og det har kanskje noe og si også for behandlingen av mulig deltakelse i programmet for 2014 – 2020. Tema er høyt på den politiske agendaen og burde tilsi interesse og allokering av penger til et slikt program fra norsk side. Det ble i møtet vist til at deltakelse i Life+ programmet trolig ikke var behandlet på politisk nivå, og utvalgets medlemmer gikk

ØstlandsSamarbeidet

Eastern Norway County Network

derfor inn for å sende et brev til KLD og be om at programmet blir drøftet politisk før en foretar endelig beslutning om deltakelse. Sekretariatet utarbeidet et forslag til brev som kommuniseres med kontaktutvalgets leder og leder av internasjonalt fagpolitisk utvalg.

Konklusjon: Det gjøres et ekstra forsøk for å påvirke Klima og miljødepartementet til å delta i Life+ programmet. Er brev sendes til departementet der en ber om ny behandling på politisk nivå før en tar endelig stilling til deltakelse i programmet. Sekretariatet i ØS utarbeider forslag til brev som kommuniseres med leder i kontaktutvalget og leder i internasjonalt fagpolitisk utvalg før oversendelse. Endelig brev sendes utvalgets medlemmer til orientering.

Eventuelt

Det var ingen saker under eventuelt.